

Serbiska-Bosniska (latinska bokstäver) **Saveti za pacijente pod profilaktičkim tretmanom za tombozu (AVK tretman)**

Uvod

Jedna od najvažnijih funkcija krvi je mogućnost stvaranja ugrušaka (zgrušavanje). U normalnim uslovima krv se zgrušava samo u slučaju povreda i puknuća krvnih žila. Ali, bolest može da uzrokuje da se krv zgrušava unutar krvnih žila, na primer kao posledica atrijske fibrilacije ili kalcifikacije arterija (ateroskleroza), koja povećava rizik od tromboze.

Za lečenje i sprečavanje tromboze postoji lek sačinjen od warfarina, sredstva koje sprečava zgrušavanje.

Lek se u Norveškoj i Danskoj zove Marevan, a u Švedskoj se zove Waran.

Doza

Potrebna dnevna doza leka Marevan/Waran ovisi od pacijenta do pacijenta. Doziranje leka Marevan/Waran treba da bude individualno prilagođeno. Nikada sami ne menjajte dozu. Tablete se uzimaju jednom na dan, najčešće uveče. Kako biste bili uvereni da ste uzeli lek, kao pomoć upotrebite organizator tableta ili jednostavno to označite u dnevniku.

Krvne pretrage

Obzirom da se doza leka Marevan/Waran mora prilagoditi individualno, potrebno je napraviti krvne pretrage kako bi mogla da se postavi najtačnija doza. Na početku tretmana, krvne pretrage (takozvane PK INR) obavljaju se često, ali se razdaljina od jedne do druge posle nekog vremena pomiče na 4 sedmice.

Nuspojave

Neželjenih nuspojava može da bude kod svih lekova. Nuspojave leka Marevan/Waran uglavnom su blage. Moguće su promene na koži, proliv ili gubitak kose. Ako se to desi, molimo Vas da kontaktirate Vašu kliniku koja Vam je prepisala lek.

Rizik od krvarenja

Obzirom da lek Marevan/Waran smanjuje mogućnost zgušnjavanja krvi, može da dođe do krvarenja. Ali rizik od iskrvarenja mnogo je manji od pomoći u sprečavanju tromboze koju možete da dobijete tretmanom. Ako ipak dođe do neočekivanog krvarenja, kao što su na primer krvarenje iz nosa, vaginalno krvarenje, krv u mokraći ili

stolici, razlog može da bude u prevelikoj dozi ili treba napraviti dodatne pretrage. U slučaju neočekivanog krvarenja uvek kontaktirajte Vašu kliniku koja Vam je prepisala lek.

Dođe li do krvarenja koje ne možete da zaustavite, odmah se obratite najbližem odeljenju za hitne slučajeve u bolnici ili centru za lečenje. Isto učinite i u slučaju dobivenog jakog udarca u glavu ili stomak, kako bi se proverilo da li je došlo do unutrašnjeg krvarenja.

Ostali lekovi

Neki lekovi koji se dobivaju na receptat, lekovi bez recepta, i neki prirodni preparati mogu da utiču na metabolizam leka Marevan/Waran u Vašem telu. Efekat leka Marevan/Waran može da bude ili presnažan ili preslab.

Lekovi za ublažavanje boli koji sadrže acetilsalicilnu kiselinu i takozvane NSAID-e (lekovi protiv zapalenja) u kombinaciji sa lekom Marevan/Waran povećavaju mogućnost krvarenja, pa ih u pravilu treba izbegavati. Za momentalno olakšavanje boli i u slučaju prehlada koristite samo paracetamol. Ali uzmite najmanju moguću dozu i o tome obavestite Vašu kliniku koja Vam je prepisala lek.

Prehrana

Za stabilan efekat tretmana najbolja je različita prehrana sa svakodnevnim konzumiranjem povrća. Neke namirnice, osobito zeleno povrće bogato Vitaminom K mogu do nekih granica poništiti efekat leka Marevan/Waran. Ali to nije važno ako svakodnevno konzumirate normalne količine povrća. Izbegavajte preterane razlike u prehrani. Ako želite da smanjite telesnu težinu, da postite ili pređete na vegetarijansku prehranu, o tome morate da obavestite kliniku odgovornu za Vaše lečenje. Isto morate da učinite i ako se razbolite i izgubite apetit, pa ne možete odgovarajuće da jedete.

Karta tretmana/Waran medaljon

Sa sobom uvek nosite dokaz o tretmanu lekom Marevan/Waran i obezbedite da se jasno vidi i da se lako može doći do njega. U slučaju nesreće, važno je da zdravstveni personal može brzo saznati da ste pod tretmanom leka Marevan/Waran.

Operacioni i stomatološki zahvati

Prilikom svake posete lekaru, stomatologu, bolnici ili lečilištima, zdravstveni personal morate da obavestite o Vašem tretmanu lekom Marevan/Waran. Uvek pre operacionih zahvata kontaktirajte Vašu kliniku koja Vam je prepisala lek.

Trudnoća i dojenje

Ako ste trudni ili planirate trudnoću, o tome obavestite lekara. Lek Marevan/Waran ne sme da se koristi za vreme trudnoće. Ali, lek Marevan/Waran može da se koristi za vreme dojenja jer ne prelazi u majčino mleko. U svakom slučaju uvek se morate posavetovati sa svojim lekarom.

Polni život

Tretman lekom Marevan/Waran ne utiče na polni život.

Sport i vežbe

Tretman lekom Marevan/Waran ne utiče na Vaše bavljenje sportom i vežbama. Ipak, izbegavajte sportske aktivnosti koje zahtevaju velike napore.

Alkohol

Male količine alkohola – čaša vina uz obrok – ne bi trebale da utiču na tretman. Veće količine ili redovno konzumiranje alkohola mogu da povećaju rizik od krvarenja.

Pušenje

Iako pušenje ne utiče na tretman lekom Marevan/Waran, ono samo povećava rizik od tromboze.

Putovanja

Pre odlaska u inostranstvo, na vreme se posavetujte sa svojim lekarom kako biste razgovarali o mogućnosti praćenja Vašeg tretmana. Sa sobom obavezno ponesite dovoljne količine leka koje će trajati za vreme celog putovanja. Napominjemo da se lek Marevan/Waran (warfarin) možda može naći u prodaji i u inostranstvu, ali u drugim jačinama i pod drugim imenom.